

Закон

за изменение и допълнение на Закона за медиацията

(обн., ДВ, бр. 110 от 2004 г., изм., бр. 86 от 2006 г., бр. 9 и 27 от 2011 г., бр. 77 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г. и бр. 11 от 2023 г.)

§ 1. В чл. 3, ал. 3 накрая се добавя „или я изключва“.

§ 2. В чл. 4 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и в него последното изречение се заличава.

2. Създава се ал. 2:

„(2) Професията медиатор е саморегулираща се в определените от закона рамки.“

§ 3. В глава първа се създава чл. 4а:

„Национална камара на медиаторите

Чл. 4а. (1) Създава се Национална камара на медиаторите, наричана по - нататък „Националната камара“.

(2) Националната камара е юридическо лице на самостоятелна издръжка със седалище в град София.

(3) Устройството на Националната камара се определя от този закон и от нейния устав.“

§ 4. В чл. 8 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1:

а) Създава се нова т. 2:

„2. притежава диплома за завършено висше образование с образователно-квалификационна степен не по-ниска от „бакалавър“;

б) Досегашните т. 2 и 3 стават съответно т. 3 и 4;

в) Досегашната т. 4 става т. 5 и в нея думите „ако лицето е чужд гражданин“ се заменят с „когато не е гражданин на Република България или на държава-членка на Европейския съюз, държава на Европейското икономическо пространство или Швейцария“;

г) Досегашната т. 5 става т. 6 и се изменя така:

„6. вписано е в Единния регистър по медиация при Министерството на правосъдието.“

2. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Не могат да извършват действия като медиатори лица, за които това е предвидено в специални закони.“

3. Алинеи 3, 4 и 5 се отменят.

§ 5. Член 8а се изменя така:

„Изисквания за осъществяване на дейността

Чл. 8а. За осъществяване на дейността по медиация медиаторът трябва да:

1. осигури помещение, включително и съвместно с други медиатори, в което има обособени места за провеждане на медиация и за архив. Условието и редът за водене на архива се определят с акт на Националната камара.

2. се запише в Националната камара на медиаторите по ред и условия, определени с акт на Националната камара.“

§ 6. Член 8б се отменя.

§ 7. В чл. 9 се правят следните изменения:

1. Алинея 1 се изменя така:

„(1) Медиаторът осъществява дейността си добросъвестно при спазване на закона, добрите нрави и Етичния кодекс на медиатора, приет от Националната камара. При осъществяване на дейността си медиаторът спазва и се позовава на Европейския кодекс за поведение на медиаторите.“

2. Алинея 2 се отменя.

§ 8. Създава се чл. 9а:

„Задължения и отговорност на медиатора

Чл. 9а. (1) Медиаторът не може да дава правни съвети и да изразява становище по спора, а само подпомага страните да постигнат взаимноприемливо споразумение.

(2) Медиаторът приема да води процедурата само ако може да гарантира своята независимост, безпристрастност и неутралност.

(3) Медиаторът се оттегля от процедурата при възникване на обстоятелства, които биха породили съмнение в неговата независимост, безпристрастност и неутралност.

(4) По време на процедурата медиаторът е длъжен да уважава мнението на всяка от страните по спора и изисква уважение от тях.

(5) Медиаторът има право да прекрати медиацията, ако собствената му преценка и етика го навеждат на мисълта, че медиацията не протича по законен или етичен начин.

(6) Медиаторът е длъжен да пази професионална тайна за обстоятелствата, станали му известни във връзка с работата, и не може да ги ползва за свое или чуждо облагодетелстване. Медиаторът не може да съобщава на другите участници в процедурата обстоятелства, които се отнасят само до една от страните по спора, без нейното съгласие.

(7) Задълженията по ал. 6 се отнасят и за времето, в което медиаторът не упражнява дейността си или дейността му е преустановена.

(8) Медиаторът не отговаря, ако страните не постигнат споразумение, както и не носи отговорност за неизпълнение на постигнатото споразумение.

(9) Медиаторът има право и е длъжен да поддържа и повишава квалификацията си.

(10) Медиаторът популяризира дейността си по начин и със средства, които дават вярна представа за медиацията.“

§ 9. Член 10 се изменя така:

„Такси

Чл. 10. (1) Медиаторът събира такси за извършените от него услуги.

(2) Размерът на таксите не може да бъде по – нисък от предвидения в Тарифата за таксите и минималните възнаграждения на медиаторите, одобрена от Министерския съвет.“

§ 10. Създават се глава трета „а“ с чл. 10а -10в, глава трета „б“ с чл. 10г и 10д, глава трета „в“ с чл. 10е - 10з, глава трета „г“ с чл. 10и и глава трета „д“ с чл. 10к - 10с.

„Глава трета “а“

СЪВМЕСТНО ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ДЕЙНОСТТА ПО МЕДИАЦИЯ

Общи положения

Чл. 10а. (1) Медиаторите могат да осъществяват съвместно дейността по медиация в център по медиация, регистриран по реда и условията на Търговския закон, създаден чрез договор за съдружие по правилата на дружеството по чл. 357-364 от Закона за задълженията и договорите, или по реда на чл. 10г, ал. 4.

(2) Всеки център по медиация подлежи на вписване в Единния регистър по медиация при Министерството на правосъдието, което е условие за осъществяването на дейността по медиация.

(3) Извън случаите по ал. 1 медиация може да се осъществява в съдебен център по медиация при условията, предвидени в закона.

Център по медиация, регистриран по реда на Търговския закон

Чл. 10б. (1) Центърът по медиация, регистриран по реда и условията на Търговския закон, е юридическо лице, което може да се образува от един или повече медиатори. В центъра по медиация не могат да членуват лица, които не са медиатори.

(2) Центърът по медиация се учредява с договор между двама или повече медиатори в писмена форма, който съдържа:

1. наименование на центъра;
2. имената и адресите на медиаторите - съдружници;
3. седалището и адреса на центъра;
4. предмет на дейност - предоставяне на услуги по медиация;
5. вида и размера на вноските на всеки медиатор и оценката за непаричните вноски;
6. начина на разпределение на приходите и разходите;
7. начина на управление и представителство на центъра;
8. условията за приемане на нови медиатори;
9. условията за напускане на медиатори;
10. основанията за изключване на медиатор;

11. основанията за прекратяване на центъра;

12. начина на ликвидация на центъра.

(3) Когато центърът по медиация се учредява от един медиатор, вместо договор се съставя писмен учредителен акт със съответното съдържание по ал. 2.

(4) Доколкото друго не е предвидено в този закон, за устройството и дейността на центровете по медиация, се прилагат разпоредбите на Търговския закон.

Център по медиация, създаден по реда на Закона за задълженията и договорите

Чл. 10в. (1) Медиатори могат да обединяват дейността си за осъществяване на медиация чрез договор за съдружие по правилата за дружеството по чл. 357-364 от Закона за задълженията и договорите.

(2) Договорът се сключва в писмена форма и съдържа задължително реквизитите по чл. 10б, ал. 2, както и срока за осъществяването на дейността.

Глава трета „б“

ОБУЧАВАЩИ ОРГАНИЗАЦИИ

Изисквания към обучаващите организации

Чл. 10г. (1) Обучение на медиатори могат да извършват юридически лица, които разполагат с поне трима обучители с квалификация и опит в медиацията и са одобрени със заповед на министъра на правосъдието.

(2) Обучение на медиатори могат да извършват и висши училища и структури към тях, които отговарят на условията по ал. 1.

(3) Всяка обучаваща организация подлежи на вписване в Единния регистър по медиация към министъра на правосъдието, което е условие за осъществяването на дейността по обучение.

(4) Към обучаващите организации с решение на компетентните органи по закон или устав могат да се създават центрове по медиация. В решението се определят условията по чл.10б, ал. 2.

Изисквания към обучителите

Чл. 10д. (1) Всеки обучител трябва да отговаря на следните изисквания:

1. да притежава диплома за завършено висше образование на образователно-квалификационна степен „магистър“;

2. да е завършил успешно общо и поне едно допълнително обучение по специализирана медиация или обучение, свързано с решаване на конфликти, комуникационни умения или личностно развитие в период от 24 месеца, предшестващи вписването на обучаващата организация;

3. да има практически опит при провеждане на медиации в период от 24 месеца, предшестващи вписването на обучаващата организация;

4. да е преминал обучение за обучители от минимум 30 часа, да има преподавателски стаж най-малко 3 години преди вписването в обучаващата организация или да има придобита педагогическа правоспособност във висше училище.

(2) Обучител по медиация може да бъде и хабилитирано лице, заемащо академична длъжност като преподавател по правни, социални, хуманитарни и педагогически науки във висшите училища и научните организации, преподаващо учебни дисциплини в областта на решаването на конфликти и медиацията.

Глава трета „в“ ЕДИНЕН РЕГИСТЪР ПО МЕДИАЦИЯ

Вписване

Чл. 10е. (1) В Министерството на правосъдието се създава и поддържа Единен регистър по медиация.

(2) В Единния регистър по медиация се вписват медиаторите, центровете по медиация и обучаващите организации, както и свързаните с тях обстоятелства, за които е предвидено с този закон, че подлежат на вписване.

(3) Регистърът по ал. 1 е публичен. Всеки има право на свободен и безплатен достъп до базата данни, съставляваща регистъра, при спазване на изискванията за защита на личните данни.

(4) В Единния регистър по медиация се вписват следните обстоятелства :

1. за медиатори: име, регистрационен номер, единен граждански номер (личен номер на чужденец), гражданство, образование, професия, допълнителна квалификация, допълнителна специализация в областта на медиацията, организацията, в която лицето е обучавано, владее на чужди езици, адрес на осъществяване на дейността, телефон за контакт, електронна поща, адрес на интернет страницата, ако има такава, статус, брой на проведените през годината медиации;

2. за центровете по медиация: наименование, регистрационен номер, ЕИК, ако има такъв, седалище и адрес на управление, представители, съдружници, предмет на дейност, адрес на осъществяване на дейността, телефон за контакт, електронна поща, адрес на интернет страницата, ако има такава, регистрационен номер на заповедта на министъра на правосъдието за вписване, статус, брой на проведените през годината медиации;

3. за обучаващите организации: наименование, регистрационен номер, ЕИК, седалище и адрес на управление; адрес на осъществяване на дейността; телефон за контакт, електронна поща; адрес на интернет страница, регистрационен номер на заповедта на министъра на правосъдието за вписване на организацията, статус, брой на проведените през годината обучения по медиация и допълнителни специализации в областта на медиацията; брой на обучените медиатори и брой на издадените удостоверения, центрове по медиация, създадени към тях;

4. промените в обстоятелствата по т. 1 - 3.

(5) Редът за воденето на регистъра по ал. 1 и обменът на данни с други информационни системи, предоставящи услуги, се урежда с наредбата по чл. 36.

(6) Информацията по ал. 4, т. 1 за единния граждански номер/личен номер на чужденец се предоставя при спазване на изискванията за защита на личните данни.

(7) Министърът на правосъдието или определено от него длъжностно лице издава удостоверение за вписването в Единния регистър по медиация.

(8) Когато лицето – кандидат за медиатор, съответно центърът по медиация и/или обучаващата организация, не отговарят на нормативните изисквания, министърът на правосъдието или определеното от него длъжностно лице отказва със заповед вписването на медиатора, съответно на центъра по медиация или на обучаващата организация в Единния регистър по медиация. Заповедта може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс пред съответния административен съд.

(9) Лице, вписано в Единния регистър по медиация, е длъжно да заяви писмено до министъра на правосъдието или определено от него длъжностно лице промени в обстоятелствата, които подлежат на вписване, в 14 -дневен срок от настъпването им.

Заличаване

Чл. 10ж. (1) Медиатор, вписан в Единния регистър по медиация, се заличава в 14 -дневен срок от постъпило писмено заявление, с което се уведомява за настъпване на следните обстоятелства:

1. смърт;
2. поставяне под запрещение;
3. влязла в сила присъда за извършено престъпление от общ характер;
4. лишаване от право да упражнява дейност;
5. отписване от Националната камара;
6. отнемане на разрешение за дългосрочно или постоянно пребиваване в Република България, когато медиаторът не е гражданин на Република България или на държава членка на Европейския съюз, държава на Европейското икономическо пространство или Швейцария;
7. несъвместимост.

(2) Център по медиация, вписан в Единния регистър по медиация, се заличава служебно или в 14-дневен срок от постъпило писмено заявление за уведомяване на настъпването на следните обстоятелства:

1. при заличаване на медиатора/медиаторите - съдружници на някое от основанията по ал. 1
2. при непровеждане на медиация в продължение на три поредни години;
3. при непредставяне на годишни отчети в продължение на три поредни години;
4. прекратяване на юридическото лице, ликвидация или обявяване в несъстоятелност.
5. при изтичане на срока, за който е сключен договора за съдружието;
6. при прекратяване на договора за съдружието.

(3) Обучаваща организация, вписана в Единния регистър по медиация, се заличава служебно или в 14-дневен срок от постъпило писмено заявление за уведомяване на настъпването на следните обстоятелства:

1. при констатирани нарушения на дейността;
2. при непредставяне на годишен отчет в продължение на три поредни години;

3. прекратяване на дейността, ликвидация или обявяване в несъстоятелност.

(4) При настъпването на обстоятелствата по ал. 1-3 министърът на правосъдието или определено от него длъжностно лице издава заповед, с която заличава медиатора, съответно центъра по медиация или обучаващата организация от Единния регистър по медиация. Заповедта може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс пред съответния административен съд.

Такси

Чл. 10з. Министерството на правосъдието събира такса за вписване в Единния регистър по медиация, в размер, определен с тарифа, приета от Министерския съвет.

Глава трета „г“

ВПИСВАНЕ В НАЦИОНАЛНАТА КАМАРА

Чл. 10и. (1) При Националната камара на медиаторите се води публичен списък на медиаторите, които осъществяват дейност по медиация, както и на централите по медиация, в които участват, и на обучаващите организации.

(2) Обстоятелствата, които подлежат на вписване в Националната камара, се определят с акт на камарата.

(3) Лицата, вписани в Националната камара, са длъжни в 14-дневен срок да заявят за вписване промените в обстоятелствата, подлежащи на вписване.

Глава трета „д“

НАЦИОНАЛНА КАМАРА НА МЕДИАТОРИТЕ

Устройство

Чл. 10к. (1) Националната камара на медиаторите е професионална организация, в която членуват всички медиатори, осъществяващи дейност по медиация в Република България. Тя е юридическо лице със седалище в гр. София.

(2) Националната камара приема устав за устройството и дейността си и Етичен кодекс на медиаторите. Уставът се утвърждава от министъра на правосъдието.

(3) Условието за членство се уреждат в устава на Националната камара.

Органи

Чл. 10л. (1) Органи на Националната камара са общото събрание, съветът на медиаторите, контролният съвет и дисциплинарната комисия.

(2) Националната камара се представлява от председателя на съвета на медиаторите, а когато той отсъства - от заместниците му по старшинство.

(3) Мандатът на членовете на органите на Националната камара е 4 години, като членовете не могат бъдат преизбрани за повече от два последователни мандата.

Имущество

Чл. 10м. Имуществото на Националната камара се състои от:

1. задължителни встъпителни и годишни вноски на нейните членове;
2. постъпления от такси и услуги;
3. дарения и завещания;
4. други източници.

Общо събрание

Чл. 10н. (1) Общото събрание на Националната камара се състои от всички членове на камарата.

(2) Общото събрание:

1. приема и изменя устава, Етичния кодекс и други актове на Националната камара;
2. приема план за дейността и бюджета на Националната камара за следващата година;
3. избира председателя и членовете на съвета на медиаторите, контролния съвет и дисциплинарната комисия, като определя броя на членовете им и размера на тяхното възнаграждение;
4. приема годишния доклад за дейността на Националната камара;
5. приема отчетите за дейността и освобождава от отговорност членовете на съвета на Националната камара за дейността им за предходния отчетен период;
6. определя размера на задължителните встъпителни и годишни вноски;
7. взема решение за допълнителни парични вноски и за техния размер;
8. приема решение за предявяване на искове от Националната камара срещу членове на камарата и на нейните органи;
9. решава други въпроси, предвидени в устава.

(3) Редовното годишно общо събрание се свиква ежегодно във втората събота и неделя на месец февруари от съвета на медиаторите чрез покана, обнародвана в „Държавен вестник“, публикация в интернет страницата на Националната камара и чрез уведомление на електронната поща на всеки член на камарата, направени най-малко един месец преди датата на събранието, и съдържа дневния ред.

(4) Извънредно общо събрание се свиква от съвета на медиаторите, от контролния съвет, от министъра на правосъдието или по писмено искане на 1/10 от членовете по посочен от тях дневен ред.

(5) Ако в едномесечен срок от заявяване на искането по ал. 4 общото събрание не бъде свикано или ако общото събрание не бъде проведено в тримесечен срок, окръжният съд свиква общо събрание или овластява членовете, поискали свикването, или техен представител да свика събранието. Свикването се извършва чрез покана, обявена в търговския регистър.

(6) Поканата съдържа най - малко следните данни:

1. наименованието и седалището на Националната камара;
2. мястото, датата и часа на събранието;
3. вида на общото събрание;
4. съобщение за формалностите, ако са предвидени в устава, които трябва да бъдат изпълнени за участие в събранието и за упражняване на правото на глас;
5. дневен ред на въпросите, предложени за обсъждане, както и конкретни предложения за решения.

(7) Времето от обявяването в търговския регистър до откриването на общото събрание не може да бъде по-малко от 30 дни.

(8) Ако в срок от 15 дни след публикуването на поканата за свикване на общо събрание най-малко 1/10 от членовете на камарата поискат включването на определен въпрос в дневния ред, съветът на медиаторите е длъжен да публикува в интернет страницата си допълнение към дневния ред най-късно 7 седем дни преди датата на събранието.

(9) Общото събрание се провежда, ако на него присъстват лично най-малко 2/3 от членовете на камарата. При липса на кворум събранието се отлага за един час и се провежда независимо от броя на присъстващите членове.

(10) Гласуването е явно, а гласуването за избор на членове на органи - тайно.

(11) Решенията се приемат с мнозинство от присъстващите членове, а решенията по ал. 2, т. 1 и 7 – с мнозинство повече от 2/3 от присъстващите членове. По въпроси, които не са вписани в дневния ред, не могат да се вземат решения.

(12) За избрани като членове на органите на камарата се считат кандидатите, получили най-много гласове. При равенство на гласовете се провежда повторно тайно гласуване. При равен брой гласове за избран се счита кандидатът с по-голям стаж като медиатор.

(13) Решенията на общото събрание могат да се обжалват пред Върховния административен съд в 14-дневен срок от датата на вземане на решението, когато са приети в нарушение на закона или устава. Към жалбата може да се присъедини всеки член на камарата и да я поддържа, включително ако подателят я оттегли.

Съвет на медиаторите

Чл. 10о. (1) Съветът на медиаторите на Националната камара:

1. ръководи дейността на Националната камара;
2. свиква общото събрание, изпълнява неговите решения и дава отчет пред него;
3. ръководи и контролира дейността за повишаване професионалната квалификация на медиаторите и се грижи за защита на професионалните им права;
4. следи за изпълнението на задълженията на медиаторите, съгласно този закон, устава на камарата и Етичния кодекс;
5. в случай на извършено нарушение при или по повод дейността на медиатора, взема решения за образуване на дисциплинарни производства, уведомява компетентните органи-министъра на правосъдието или Висшия съдебен съвет и участва в дисциплинарните производства чрез свои представители;
6. взема решения за придобиване и/или отчуждаване на недвижими имоти на Националната камара, както и вещни права върху тях;
7. решава въпросите, които по закон и устав не са отнесени в компетенциите на общото събрание.

(2) Съветът на медиаторите се състои от най-малко деветима основни и двама резервни членове, включително председател и двама заместник-председатели, които се избират измежду основните членове и имат мандат 4 г.

(3) За член на съвета на медиаторите може да бъде избран член на Националната камара, който има най-малко три години стаж като медиатор, не е бил лишаван от право

да упражнява дейност като медиатор и не е бил избран в този орган повече от два последователни мандата.

(4) Съветът на медиаторите провежда заседания най-малко веднъж на 3 месеца. Заседанията се свикват от председателя, по искане на 1/3 от основните му членове или по искане на министъра на правосъдието.

(5) Заседанието на съвета на медиаторите е редовно, ако на него присъстват повече от половината от членовете на съвета. Съветът на медиаторите може да приема решения неprisъствено, ако всички членове са съгласни с решението и го подписват.

(6) Решенията на съвета на медиаторите се приемат с мнозинство повече от половината от присъстващите членове, като присъстващите резервни членове имат право само на съвещателен глас.

(7) Решенията на съвета на медиаторите по ал. 1, т. 6 се приемат с мнозинство от две трети от членовете на съвета на медиаторите.

Председател на съвета на медиаторите

Чл. 10п. (1) Председателят на съвета на медиаторите:

1. представлява Националната камара пред трети лица, административни органи и институции;

2. организира изпълнението на решенията на общото събрание и на съвета на медиаторите;

3. ръководи текущата дейност, управлява имуществото и изпълнява бюджета на Националната камара;

4. свиква заседания на съвета на медиаторите при спазване на изискванията на закона и устава;

5. сключва и прекратява договори в съответствие с решенията на съвета на медиаторите.

(2) Мандатът на председателя се прекратява :

1. при изтичане на срока, за който е избран;

2. при решение на общото събрание за предсрочното му освобождаване;

3. при приемане на оставката му.

Контролен съвет

Чл. 10р. (1) Контролният съвет контролира финансово-стопанската дейност на Националната камара и отчита работата си пред общото събрание. Членовете на контролния съвет могат да участват в заседанията на съвета на медиаторите.

(2) Контролният съвет се състои най-малко от пет членове с мандат 4 години.

(3) За член на контролния съвет може да бъде избран член на камарата, който има най-малко 7 години стаж като медиатор и не е бил избран за член на този орган повече от два последователни мандата.

(4) Когато установи нарушения на закона, устава, решенията на общото събрание или на съвета на камарата, контролният съвет изготвя доклад, който внася в съвета на камарата, съответно в общото събрание.

Дисциплинарна комисия

Чл. 10с. (1) Дисциплинарната комисия разглежда и решава дисциплинарни дела, образувани срещу медиатори по реда, предвиден в устава на Националната камара.

(2) Дисциплинарната комисия се състои най-малко от седем членове с мандат 4 години.

(3) За член на дисциплинарната комисия може да бъде избран член на камарата, който има най-малко 7 години стаж като медиатор и не е бил избран за член на този орган повече от два последователни мандата.“

§ 11. В чл. 11 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 2:

„(2) Предложението се подава до медиатора и съдържа имената на страните, адрес, телефон и кратко описание на спора. Когато медиаторите са сдружени по смисъла на чл.10а, предложението се подава до центъра по медиация, като страните имат право да изберат медиатор.

2. Досегашните ал. 2, 3, 4 и 5 стават съответно ал. 3, 4, 5 и 6.

§ 12. В чл. 12, ал. 2 думата „или“ се заменя с „а при обективна невъзможност за това“.

§ 13. В чл. 13 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думата „същността“ се поставя запетая и се добавя „принципите, процедурата“.

2. Създават се нови ал. 4 и 5:

„(4) Медиаторът започва процедурата по медиация, след като страните приемат условията за заплащане на труда му. Медиаторът не може да определя под условие размера на възнаграждението си или да го обвързва с изхода от решаването на спора.

(5) Страните и медиаторът подписват договор за провеждане на медиация.“

3. Създава се ал. 6:

„(6) Медиацията протича в рамките на една или повече срещи, които се насрочват сред съгласуване с всяка от страните в удобно за тях време.“

4. Досегашните ал. 4 и 5 стават съответно ал. 7 и 8.

5. Създават се ал. 9 и 10:

„(9) При постигнато споразумение медиаторът обобщава резултатите и условията на споразумението. При липса на споразумение медиаторът обобщава направените усилия за постигане на споразумение и постигнатия напредък в отношенията и се съставя протокол.

(10) Протоколът съдържа мястото и датата, на която е постигнато съгласието за прекратяване на процедурата по медиация, имената на страните и техните адреси, името на медиатора, датата по чл. 11, ал. 3 и подписите на страните.“

§ 14. Създава се чл. 13а:

„Чл. 13а. Медиатор може да бъде заменен с друг по искане на страните. Замененият медиатор е длъжен да предостави на заменящия го медиатор информация относно хода на процедурата. Това не се отнася до информацията, получена по време на общите и частни срещи, освен ако страните изрично не са се съгласили с това.“

§ 15. В чл. 14, ал. 1, т. 3 думите „чл. 10, ал. 3“ се заменят с „чл. 9а, ал. 3“.

§ 16. В чл. 15, ал. 1 се създава т. 7:

„7. в случаите, предвидени в чл. 9а, ал. 5.“

§ 17. В чл. 16, ал. 1 думите „чл. 11, ал. 2“ се заменят с „чл. 11, ал. 3“.

§ 18. В чл. 20, ал. 1 думите „чл. 8, ал. 1“ се заменят с чл. 8 и 8а, т. 2.“

§ 19. В чл. 25 изречение първо се изменя така: „Структурата и организацията на дейността на съдебните центрове по медиация, както и подборът, статутът и дейността на медиаторите в съдебните центрове по медиация се уреждат с наредби, приети от Висшия съдебен съвет.“

§ 20. Създава се глава седма с чл. 26-34:

„Глава седма

ДИСЦИПЛИНАРНА ОТГОВОРНОСТ

Дисциплинарни нарушения

Чл. 26. (1) За виновно неизпълнение на задълженията по закона, устава и Етичния кодекс на медиаторите медиаторът носи дисциплинарна отговорност.

Дисциплинарни наказания

Чл. 27. (1) Дисциплинарните наказания са:

1. порицание;
2. глоба от 300 до 1000 лв.
3. предупреждение за временно лишаване от право да упражнява дейност по медиация;
4. лишаване от право да упражнява дейност по медиация за срок от 3 месеца до 5 години.

(2) Глобата по ал. 1, т. 2 се събира в полза на Националната камара на медиаторите.

Погасяване на дисциплинарната отговорност

Чл. 28. (1) Дисциплинарната отговорност се погасява с 6-месечна давност от откриване на нарушението и не по-късно от две години от извършването му.

(2) Дисциплинарното нарушение се смята за открито от момента, в който съветът на медиаторите е узнал за нарушението. В случай че узнаването е станало по повод на подадена жалба или сигнал, съветът на медиаторите е длъжен в тримесечен срок да вземе

решение за образуване на дисциплинарно производство, ако прецени, че е налице дисциплинарно нарушение.

Образуване на дисциплинарно производство

Чл. 29. (1) Дисциплинарното производство се образува по решение на съвета на медиаторите, по предложение на министъра на правосъдието или на Висшия съдебен съвет, в случай че нарушението е извършено от медиатор към съдебен център при или по повод дейността му в производство по всячко съдебно дело.

(2) Съветът на медиаторите уведомява медиатора, който може да даде обяснения в 7-дневен срок от уведомяването и изпраща материалите на председателя на дисциплинарната комисия след изтичане на този срок.

(3) Дисциплинарното дело се разглежда в състав от трима членове. Председателят на дисциплинарната комисия определя председател и член измежду членовете на дисциплинарната комисия, а министърът на правосъдието определя един представител за член на дисциплинарния състав.

(4) В случаите, когато дисциплинарното производство е образувано по искане на Висшия съдебен съвет за нарушение, извършено от медиатор към съдебен център при или по повод дейността му в производство по всячко съдебно дело, председателят на дисциплинарната комисия определя за председател един измежду членовете на дисциплинарната комисия, а министърът на правосъдието и Висшият съдебен съвет определят по един представител за участие в дисциплинарния състав.

Разглеждане на дисциплинарно дело

Чл. 30. (1) Председателят на състава насрочва заседание, уведомява членовете на състава и вносителя на предложението и поканва за участие медиатора.

(2) Медиаторът може да ползва адвокатска защита.

(3) Заседанията на дисциплинарната комисия са закрити.

(4) В дисциплинарното производство се допускат всички доказателства от значение за делото.

Постановяване на решението

Чл. 31. (1) По дисциплинарното дело съставът се произнася с мотивирано решение.

(2) Решението се постановява след тайно съвещание с мнозинство от членовете на състава.

(3) Решението за налагане на дисциплинарно наказание по чл. 27, ал. 1, т. 4 се взема с мнозинство от две трети от членовете на дисциплинарната комисия.

(4) Дисциплинарният състав разглежда и решава дисциплинарното дело в едномесечен срок от възлагането.

(5) Решението по ал. 2 се съобщава на медиатора, на съвета на медиаторите и на вносителя на предложението по реда на Гражданския процесуален кодекс. Министърът на правосъдието определя със заповед служебното лице, което да удостоверява връчването или получаването на съобщението.

Спиране и прекратяване на дисциплинарно производство

Чл. 32. (1) Дисциплинарното производство може да бъде спряно само ако трябва да бъде учредено настойничество или попечителство на медиатора.

(2) Дисциплинарно производство не се образува, а образуваното се прекратява, ако:

1. дисциплинарната отговорност е погасена по давност;
2. медиаторът е починал;
3. спрямо същия медиатор за същото нарушение има незавършено дисциплинарно производство, влязло в сила решение по чл. 31, ал. 3 или влязло в сила определение за прекратяване на делото.

Обжалване и влизане в сила на решението

Чл. 33. (1) Решението на дисциплинарния състав може да се обжалва от медиатора, от съвета на медиаторите и от вносителя на предложението пред Върховния касационен съд в 14-дневен срок от съобщението.

(2) Министърът на правосъдието може да обжалва решението на дисциплинарния състав и когато дисциплинарното производство е образувано служебно по решение на Съвета на медиаторите.

(3) Върховният касационен съд разглежда жалбата по същество в състав от трима съдии. Решението на Върховния касационен съд е окончателно.

Заличаване на дисциплинарното наказание

Чл. 34. Дисциплинарното наказание се заличава, ако от налагането му са изтекли:

1. една година - за наказанието по чл. 27, ал. 1, т. 1;
2. две години, считано от плащането или принудителното събиране на глобата по чл. 27, ал. 1, т. 2;
3. три години, считано от налагане на наказанието по чл. 27, ал. 1, т. 3 и 4.“

§ 21. Създава глава осма с чл. 35 и 36:

„Глава осма

АДМИНИСТРАТИВЕН КОНТРОЛ

Контролни органи

Чл. 35. Министърът на правосъдието упражнява контрол върху дейността на медиаторите, центровете по медиация и обучаващите организации.

Подзаконова уредба

Чл. 36. Условието и редът за вписване на медиаторите в Единния регистър по медиация, отписването и заличаването им, условията и редът за вписване на центровете по медиация, организацията на дейността им, отчитането и контролът, условията и редът за вписване на обучаващите организации, стандартите и изискванията за обучението по медиация, отписването и заличаването им се уреждат с наредба на министъра на правосъдието.“

§ 22. В допълнителната разпоредба § 1 се изменя така:

„§ 1. По смисъла на този закон:

1. „презграничен спор“ е и:

а) Спорът, при който поне една от страните е с местоживеене или обичайно местопребиваване в държава членка, различна от държавата членка на местоживеене или обичайно местопребиваване на която и да е от другите страни към датата, на която:

аа) страните са постигнали съгласие да използват медиация след възникването на спора, или

бб) към страните е отправена покана от съда, сезиран с делото, да използват медиация за уреждане на спора.

б) Спорът, при който след медиация между страните започва съдебно производство или арбитраж в държава членка, различна от тази, в която страните са имали местоживеене или обичайно местопребиваване към датата, посочена в т. 1.

За целите на букви „а“ и „б“ местоживеенето се определя в съответствие с чл. 59 и 60 от Регламент (ЕО) № 44/2001 на Съвета от 22 декември 2000 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела.

2. Статус по чл. 10е, ал. 4, т. 1 - 3 е обстоятелството относно упражняване или неупражняване на дейност по медиация от медиатора, съответно относно осъществяването на дейност от центъра по медиация, съответно от обучаващата организация.“

3. Медиаторът е лице, упражняващо свободна професия по смисъла на § 1, т. 29 от допълнителните разпоредби на Закона за данъците върху доходите на физическите лица.“

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 23. (1) Медиаторите, вписани в Единния регистър на медиаторите към датата на влизане на този закон в сила, запазват регистрационния си номер и продължават да осъществяват дейността си по медиация. Те се вписват в Националната камара в 3-месечен срок от конституирането ѝ и в Единния регистър по медиация в едномесечен срок след изтичането на срока по ал. 6.

(2) Медиаторите, отговарящи на условията на чл. 8, ал. 1, т. 1 – 5, могат да се впишат в досегашния Единен регистър на медиаторите и да осъществяват дейността си по медиация. Те се вписват в Националната камара в тримесечен срок от конституирането ѝ и в Единния регистър по медиация в едномесечен срок след изтичането на срока по ал. 6.

(3) Заварените към датата на влизане на този закон в сила центрове по медиация продължават да осъществяват дейността по медиация, като в 3-месечен срок от влизането в сила на закона привеждат правно-организационната си форма в съответствие със закона. Те се вписват в Единния регистър по медиация в едномесечен срок след изтичане на срока по ал. 6.

(4) Обучаващите организации, вписани до влизането в сила на този закон, продължават да осъществяват дейността по медиация, като в 3-месечен срок от влизането в сила на закона привеждат организацията на дейността си в съответствие със закона. Те се вписват в Единния регистър по медиация в едномесечен срок след изтичане на срока по ал. 6.

(5) Създадените по силата на този закон центрове по медиация и обучаващи организации могат да осъществяват дейност по медиация, съответно по обучение, като се вписват в Единния регистър по медиация в едномесечен срок след изтичане на срока по ал. 6.

(6) В срок до 12 месеца след влизане в сила на този закон Министерството на правосъдието привежда в съответствие със закона Единния регистър на медиаторите.

§ 24. (1) Първото общо събрание на Националната камара се свиква от министъра на правосъдието в шестмесечен срок от влизането на закона в сила при следния дневен ред:

1. приемане на устав на камарата;
2. избор на органи на камарата;
3. определяне на размера на задължителните встъпителни и годишни вноски;
4. приемане на бюджета за текущата година.

(2) Общото събрание може да реши включването и на други въпроси в дневния ред.

(3) Поканата за свикването се обявява на интернет страницата на Министерството на правосъдието.

§ 25. (1) В шестмесечен срок от влизането в сила на този закон министърът на правосъдието издава наредбата по чл. 36.

(2) До издаването на наредбата по чл. 36 се прилага Наредба № 2 от 2007 г. за условията и реда за одобряване на организациите, които обучават медиатори; за изискванията за обучение на медиатори; за реда за вписване, отписване и заличаване на медиатори от Единния регистър на медиаторите и за процедурните и етични правила за поведение на медиатора (обн., ДВ, бр. 26 от 2007 г., доп., бр. 29 от 2011 г., изм. бр. 100 от 2017 г., изм. и доп., бр. 15 от 2020 г.), доколкото не противоречи на този закон.

§ 26. В шестмесечен срок от влизането в сила на този закон Министерският съвет по предложение на министъра на правосъдието:

1. привежда в съответствие с него Тарифа № 1 към Закона за държавните такси за таксите, събирани от съдилищата, прокуратурата, следствените служби и Министерството на правосъдието, одобрена с Постановление № 167 на Министерския съвет от 1992 г. (обн., ДВ, бр. 71 от 1992 г.; изм. и доп., бр. 92 от 1992 г., бр. 32 и 64 от 1993 г., бр. 45 и 61 от 1994 г., бр. 15 от 1996 г., бр. 2, 28 и 36 от 1997 г., бр. 20 от 1998 г.; попр., бр. 24 от 1998 г.; изм. и доп., бр. 95 от 1998 г., бр. 14 от 2000 г.; Решение № 798 на Върховния административен съд от 2001 г. – бр. 19 от 2001 г.; изм. и доп., бр. 89 от 2001 г., бр. 83 от 2002 г., бр. 66 от 2003 г.; Решение № 295 на Върховния административен съд от 2004 г. – бр. 6 от 2004 г.; изм. и доп., бр. 69 от 2004 г., бр. 94 от 2005 г., бр. 35, 75 и 105 от 2006 г., бр. 75 от 2007 г., бр. 22 от 2008 г., бр. 39 и 77 от 2009 г., бр. 30 от 2011 г., бр. 98

от 2012 г., бр. 88 от 2013 г., бр. 35 от 2017 г., бр. 20 от 2022 г., бр. 63 от 2023 г. и бр. 25 от 2024 г.)

2. приема тарифа за таксите и минималните възнаграждения на медиаторите.

§ 27. В Закона за съдебната власт (обн., ДВ, бр. 64 от 2007 г.; изм., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 25, 33, 42, 102 и 103 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 1, 23, 32, 45, 81 и 82 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм., бр. 20, 50 и 81 от 2012 г., бр. 15, 17, 30, 52, 66, 70 и 71 от 2013 г., бр. 19, 21, 53, 98 и 107 от 2014 г., бр. 14 от 2015 г., бр. 28, 39, 50, 62 и 76 от 2016 г., бр. 13 от 2017 г.; Решение № 1 на Конституционния съд от 2017 г. – бр. 14 от 2017 г.; изм., бр. 63, 65, 85, 90 и 103 от 2017 г., бр. 7, 15, 49 и 77 от 2018 г., бр. 17 от 2019 г.; Решение № 2 на Конституционния съд от 2019 г. – бр. 19 от 2019 г.; изм., бр. 29, 64 и 83 от 2019 г., бр. 11, 86, 103, 109 и 110 от 2020 г., бр. 16 от 2021 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 41 от 2021 г.; Решение № 6 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 43 от 2021 г.; изм., бр. 80 от 2021 г. и бр. 15, 24, 32 от 2022 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2022 г. – бр. 56 от 2022 г.; изм., бр. 62 от 2022 г., бр. 11, 48, 66, 69, 84, 86 и 108 от 2023 г. и бр. 18 от 2024 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 267:

а) досегашният текст става ал. 1;

б) създава се ал. 2:

„(2) Държавният съдебен изпълнител не може да упражнява дейност по медиация.“

2. В чл. 271 се създава т. б):

„б. при несъвместимост по чл. 267, ал. 2.“

3. В чл. 283:

а) досегашният текст става ал. 1;

б) създава се ал. 2:

„(2) Съдията по вписванията не може да упражнява дейност по медиация.“

4. В чл. 287 се създава т. б):

„б. При несъвместимост по чл. 283, ал. 2.“

§ 28. В Закона за нотариусите и нотариалната дейност (обн., ДВ, бр. 104 от 1996 г.; изм., бр. 117, 118 и 123 от 1997 г., бр. 24 от 1998 г., бр. 69 от 1999 г., бр. 18 от 2003 г., бр. 29 и 36 от 2004 г., бр. 19 и 43 от 2005 г., бр. 30, 39 и 41 от 2006 г., бр. 59 и 64 от 2007 г., бр. 50 и 69 от 2008 г., бр. 42, 47 и 82 от 2009 г., бр. 87 от 2010 г., бр. 32, 41 и 82 от 2011 г., бр. 38 и 95 от 2012 г., бр. 66 от 2013 г., бр. 98 от 2014 г., бр. 50 от 2015 г., бр. 105 от 2016 г., бр. 103 от 2017 г., бр. 7 и 77 от 2018 г., бр. 107 от 2020 г. и бр. 84 от 2023 г.) в чл. 9, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова т. 5:

„5. да упражнява дейност по медиация;“

2. Досегашната т. 5 става т. 6.

§ 29. В Закона за частните съдебни изпълнители (обн., ДВ, бр. 43 от 2005 г.; изм., бр. 39 от 2006 г., бр. 31, 59 и 64 от 2007 г., бр. 69 от 2008 г., бр. 97 от 2010 г., бр. 82 от 2011 г., бр. 49 от 2012 г., бр. 86 и 103 от 2017 г., бр. 77 от 2018 г. и бр. 86 и 107 от 2020 г.) в чл. 6, ал. 1 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова т. 7:

„7. да упражнява дейност по медиация;“.

2. Досегашната т. 7 става т. 8.

§ 30. В Наказателно - процесуалния кодекс (обн., ДВ, бр. 86 от 2005 г.; изм., бр. 46 и 109 от 2007 г., бр. 69 и 109 от 2008 г., бр. 12, 27, 32 и 33 от 2009 г., бр. 15, 32 и 101 от 2010 г., бр. 13, 33, 60, 61 и 93 от 2011 г.; Решение № 10 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 93 от 2011 г.; изм., бр. 19, 20, 25 и 60 от 2012 г., бр. 17, 52, 70 и 71 от 2013 г., бр. 21 от 2014 г., бр. 14, 24, 41, 42, 60, 74 и 79 от 2015 г., бр. 32, 39, 62, 81 и 95 от 2016 г., бр. 13, 63 и 101 от 2017 г., бр. 7 и 44 от 2018 г.; Решение № 14 на Конституционния съд от 2018 г. – бр. 87 от 2018 г.; изм., бр. 96 от 2018 г., бр. 7, 16 и 83 от 2019 г., бр. 98, 103 и 110 от 2020 г., бр. 9, 16 и 20 от 2021 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 41 от 2021 г.; изм., бр. 80 от 2021 г.; Решение № 13 на Конституционния съд от 2021 г. – бр. 85 от 2021 г.; изм., бр. 32 и 62 от 2022 г., изм. бр. 48, 69, 84 и 86 от 2023 г. и бр. 18 от 2024 г.) в чл. 252, ал. 4 накрая се добавя: „С разпореждането за насрочване съдията-докладчик приканва частния тъжител и подсъдимия към помирение и им разяснява правната възможност да участват в процедура по медиация.“